

Krays - Di Mistéri fō Gōd

Na Randolph Dunn rayt am

Chapta 1.

Di las de fō mek ɔltin lēk aw dēn rayt am na Jēnesis 1: 26-27 na “Dōn Gōd se, ‘Lē wi mek mōtalman lēk aw wi tan, lēk wi, . en le dēn rul di fish dēn na di si en di bōd dēn we de na di skay, di animal dēn, ol di wōl, en ol di tin dēn we de muv di grōn.’ So, Gōd mek mōtalman lēk aw i tan, Gōd mek am lēk aw i tan; i mek dēn man en uman.”

Compiler's Comment: Dis krieshōn bin difrēn frōm ol In ɔda krieshōn dēn as dēn mek mōtalman lēk Gōd, lēk am. Mōtalman nōto jōs kōpi fō Gōd. Dēn mek mōtalman bōdi en blōd we Gōd na spirit. End Comment.

Gōd put Adam en Iv na di ɔda pat dēn we i mek fō rul en get pawa oba am. I tel Adam fō wok en kia fō am. “PAPA Gōd PAPA Gōd tel di man se, ‘Una fri fō it eni tik na di gadin; bōt yu nō fō it frut di tik we de mek yu no gud en bad, bikōs we yu it am, yu go day.’” (Jēnesis 2: 16-17).

Kōment: Gōd gi mōtalman di pawa fō pik.

Di Dēbul bin tan lēk snek fō tempt Iv. “We di uman si se di tik in frut fayn fō it en i fayn fō di yay, en i fayn fō get sēns, i tek sōm en it am. I gi sōm to in man we bin de wit am, en i it am.” (Jēnesis 3: 6).

Di man lisin to Setan in lay i pik fō want pas fō obe so i nō bi pōsin we de du wetin rayt igen en i brok di tayt padi biznes we i bin get wit Gōd, we mek am.

Bōt fō nō obe kin get problem en, insay sōm tin dēn, dēn no kin no sin te di jōjment we pōsin de fes Gōd. Insay dis kes, di bad tin we bin apin to am bin apin wantem wantem. Dēn bin pul dēn kōmot na paradays en go na land usay pipul dēn bin de wok tranga wan en dēn bin de fil pen. Gōd tel di snek se “Bikōs yu dōn du dis, swē yu pas ol di animal dēn en ol di wayl animal dēn! Yu go kray pan yu bēle en yu go it dōst ol di de dēn na yu layf. En a go mek enimi bitwin yu en di uman, en bitwin yu pikin dēn en in pikin dēn; i go kros yu ed, en yu go nak in il.”

Bōt Gōd bin get plan fō mek mōtalman kam bak to di fōs stet en rilayshōn wit AM.

Kōment: Wit dis sin, Adam en Iv ol tu bin separat frōm Gōd en dēn bin nid fō get wanwōd bak wit am. Dis rikōnsiliessōn go nid fō sakrifays pafekt fō dēn sin we na fō nō obe. I tan lēk se da pafekt sakrifays de na fō tōk bōt we Gōd bi mōtalman fō bi di sakrifays we go mek dēn sin en ol di ɔda wan dēn we get fō kam.

Noa “Bi fet, we dēn wōn Noa bōt tin dēn we dēn nō si yet, en i mek oli fred i bil wan ak fō sev in famili . Na di fet we i get, i dōn kōndem di wōl en get di rayt fō get fet.” (Di Ibru Pipul Dēn 11: 7).

Gōd tel Noa wetin i fō du fō sev di pipul dēn we de du wetin rayt fō mek dēn nō day insay di wata we bin de kam. I go mōs bi se dēn instrōkshōn ya bin tan lēk se dēn nō kōmōn bōt dēn bin rili klia. Sōntem Noa bin ivin aks kwēstyōn bōt aw bot we dēn mek wit wan kayn wud nōmō we lōng, wayd en ay we get wan winda en domōt nōmō, go ebul fō sev in en in famili. Bōt, i bigin fō bil wantem wantem fō wōn ɔda pipul dēn bōt di bad tin dēn we go apin to dēn we dēn de liv dēn layf we de tōn agens Gōd en we de mek dēn sin. Afta dēn dōn fō bil di ak, Noa en in famili go insay di ak en Gōd mek di animal dēn we de blo briz kam insay di ak. Afta Gōd dōn lēk di domōt, i

opin di watawel dən na di dip wata ən di winda dən na əvin fə mek wata kam na di wɔl. Afta sɔm dez ən mɔnt, di wata bin stɔp. Dɔn Noa, in famili, ən di animal dən kɔmɔt na di ak.

Noa bil wan ɔltə wantəm wantəm, mek sakrifays, ən wɔship Gɔd.

Compiler's Comment: Na siks chapta nɔmɔ na di fɔs buk na di Baybul wi dɔn si tri tin dən we pipul dən nɔ obe Gɔd in lɔ dən, ən tek dən tin dən we dən want fɔ du; wan nɔ bin obe bikɔs i bin fayn fɔ di yay ən sɔntin we dən fɔ want fɔ mek dən get səns, wan nɔ bin obe bay we i bin de gi ɔfrin, wan akt fɔ wɔship, we nɔ bin de mek Gɔd gladi ən wan grup nɔ bin obe lɛk aw di tin dən we dən bin de tink ən di tin we dən bin want fɔ du na dən maynd bin de bad tin ɔltem. Gɔd nɔ bin gladi pan ənitin, i bin de jɔj wetin dən de du agens In standad, agens In Wɔd. Wan Gɔd we de du wetin rayt, we mek dən, bin mek di bad tin dən we go apin to dən we dən du sɔntin. End Kɔment.

Kweshɔn dən

1. Sin kin apin we pɔsin gri fɔ du wetin dən want?

Tru ____ Falz ____

2. Di tin we Gɔd tɔk to Ken "if yu du wetin rayt" nɔ de mek wi get wan dawt se Ken bin no wetin Gɔd di kayn (dən) we fɔ gi Gɔd bin want.

Tru ____ Falz ____

3. Noa in fet pan Gɔd bin sho bay wetin i du.

Tru ____ Falz ____

4. Gɔd alaw pipul dən we nɔ de kip di no bɔt Am fɔ

- a. ____ Get wan bad bad maynd
- b. ____ Bi ful wit wiked tin
- c. ____ Bi pipul we de tɔk bad bɔt pɔsin, we nɔ get wan rɛspɛkt, ən we de mek prawd
- d. ____ Bi pɔsin we nɔ get fet, we nɔ get at, ən we nɔ get sɔri-at
- e. --- ____ Ol di tin dən we wi dɔn tɔk bɔt

5. Ol di pipul dən we bin de insay Noa in təm bin disayd fɔ kɔntinyu fɔ liv wiked wan.

Tru ____ Lay ____

Gōd in Prōmis.

Tēra bin bōn Ebram in papa. Afta Ebraam big, Gōd bin prōmis Ebram. "PAPA GōD bin dōn tel Ebram se, 'Lef yu kōntri, yu pipul dēn, en yu papa in os en go na di land we a go sho yu. A go mek yu bi big neshōn en a go bles yu; A go mek yu nem big, en yu go bi blesin. A go bles di wan dēn we de bles yu, en ēnibōdi we swē yu a go swē; ɔl di pipul dēn na di wōl go get blesin tru yu.'" (Jēnēsis 12: 1-3) Gōd bin chenj Ebram in nem to Ebraam we i mek in agriment wit am. So, Ebraam kōmōt na in os en go na Kenan.

Compiler's Comment: "Bi fet i mek in os na di land we Gōd dōn prōmis lēk strenja na ɔda kōntri; i bin de liv na tēnt, jōs lēk Ayzak en Jekōb, we bin get di sem prōmis wit am. Bikōs i bin de wet fō di siti we get fawndeshōn, we na Gōd we mek am en bil am." (Di Ibru Pipul Dēn 11: 9-10) I fō klia se di prōmis we Gōd bin prōmis Ebraam na fō ɔl mōtalman pas fō wan neshōn bikōs i go pas 400 ia bifo Izrēl bi neshōn. End Comment.

Leta, we Ayzak bin ol, Gōd bin tel Ebraam fō mek Ayzak sakrifays we dēn kin bōn. Dis bin test Ebraam in fet. Ebraam bin tink se bikōs Gōd gi am Ayzak we i nō pōsibul na bōdi fō mek in en Sera bōn bōy pikin den I go ebul fō brij Ayzak bak frōm di day fō mek i go du wetin i dōn prōmis.

Wetin rili impōtant bōt dis rilayshōn bitwin Gōd en Ebraam? Fōs en di men tin, Gōd nid fō obe fetful wan. Tru Ebraam in fet, Gōd in prōmis fō gi we fō mek mōtalman get pis wit am, dēn begin, we na sōntin we de sho se Gōd nō no bōt am. I nō go rili no te sōm ia afta dat we Jizōs we kōmōt Nazarēt, tru fetful we fō obe am, go gi insef as sakrifays fō pe fō mōtalman in sin dēn. Na tru Ayzak, di pikin we prōmis, nōto Ismael in fōs bōy pikin, mek di agriment kōntinyu as Jizōs na Ayzak in pikin tru Devid.

Na Gōd in prōmis se tru Ebraam ɔl pipul dēn na di wōl go get blesin. So, no we nō de fō mek mōtalman get pis. Na prōmis en tin we get fō du wit abit, fet, en obe Jizōs, di Krays, In Wōd, di Mēsej fō Rikōnsiliešhōn. I nō fō so wōndaful we Gōd de bles di wan dēn we fetful en we de obe en nō get di wan dēn we nō de obe en we de tōn in bak pan Gōd.

Bikōs of prōblem bitwin Ebraam en Lōt, in brōda in pikin, Ebraam alaw Lōt fō pik in land en Ebraam go tek ɔda eria. Lōt bin pik di say we bētē nia di siti we nem Sōdōm. "En PAPA GōD se, 'Bikōs di kray we dēn de ala pan Sōdōm en Gōmōra rili big, en bikōs dēn sin rili bad, a go go dōn naw en si if dēn dōn du ɔl wetin dēn kray agens di wan we dōn kam to Mi; en if nōto so, a go no.'" (Jēnēsis 18: 20-21).

Bifo Gōd sen enjel dēn fō kam pwel Sōdōm, i bin sho in plan to Ebraam we bin beg Gōd fō sev Sōdōm bikōs of di rayt pipul dēn we de liv de. Bōt dēn bin so smōl. So, Gōd in enjel dēn we tan lēk mōtalman bin apia ivintēm we dēn de go insay di siti we nem Sōdōm. We Lōt si dēn visitō ya, i insist se dēn fō go insay in os ɔnda in protēkshōn.

Gōd kōl Ebraam we i bin de liv na ɔ we de na di Kaldees fō go na wan kōntri we de fa. I nō bin get ples fō kōl os; na prōmis nōmō se in pikin dēn go get os wan de. Leta Ebraam in pikin dēn go bi slev to di Ijipshian dēn. Gōd sev di Izrelayt Pikin dēn frōm slev biznes tru Mozis fō go na di land we dēn get, di land usay Ebraam bin de waka waka.

Di Pikin dēn na Izrēl dēn waka na da fa kōntri de, Ijipt, begin wit wan kōvayd we Jekōb in pikin dēn bin du agens wan smōl brōda, Josef, we dēn sel am to wan grup we na Ismayl pipul dēn, we na Ebraam in fōs bōy pikin we nem Ismael in pikin den. Den sel am as kōmōn slev en afta dat dēn ful Jekōb fō biliv se na wayl animal dōn kil Josef. Josef bin kōntinyu fō fetful to Gōd en Gōd bin yuz am fō mek wan pawaful neshōn frōm Ebraam in pikin dēn. Dis neshōn go apin afta we dēn dōn bi slev fō lōng tēm na neshōn we de wōship gōd dēn we mōtalman mek pas fō wōship ɔlmayti Gōd.

Kömpila in Köment: Pipul dən we se dən na Gəd in pipul dən de alaw am fə yuz dən lək aw Josef bin du? End Comment.

Afta lək fə ɔndred ia na Ijipt, dən bən Mozis. Fəro bin tel dən fə kil ɔl di Ibru pikin dən. "Na fet, Mozis in mama ən papa ayd am fə tri mənt afta we i bən, bikəs dən si se in nəto ɔdinari pikin, ən dən nə fred di lə we di kij tel dən fə du." (Di Ibru Pipul Dən 11: 23).

Fəro in gyal pikin we bin səri fə am bin fən Mozis. Mozis in sista kəl in mama ən "Fəro in gyal pikin tel am se, 'Tek dis pikin ən gi am in mama fə mi, a go pe yu.' So, di uman tek di pikin ən nəs am. We di pikin big, i kər am go to Fəro in gyal pikin ən i bi in pikin. I gi am di nem Mozis, i se, 'A pul am na di wata.'" (Eksodəs 2: 9-10).

Na di rayt təm, Mozis in mama kər Mozis go to Fəro in gyal pikin. "Mozis bin lan ɔl di səns we di Ijipshian dən get ən i bin get pawa fə tək ən du tin. We Mozis bin ol fəti ia, i disayd fə go fən in kömpin Izrelayt dən. I si wan Ijipshian de trit wan pan dən bad, so i go fet fə am ən blem am bay we i kil di Ijipshian. Mozis bin tink se in yon pipul dən go no se Gəd de yuz am fə sev dən, bət dən nə du am." (Di Apsul Dən Wok [Akt] 7: 22-25).

"Biak fet we Mozis bin dən big, i nə bin gri fə mek pipul dən no am as Fəro in gyal pikin in pikin. I bin disayd fə trit am bad wit Gəd in pipul dən pas fə enjəy di gladi at we sin de mek fə shot təm. I bin de si shem fə Krays as səntin we valyu pas di jentri na Ijipt, bikəs i bin de luk fə in blesin. Na fet i kəmət na Ijipt, i nə bin fred di kij in wamat; i bin bia bikəs i si di wan we wi nə de si." (Di Ibru Pipul Dən 11: 24-27).

Kömpayla in Köment: Afta dən dən tren am ɔl di we aw di Ijipshian dən bin de du fə fəti ia, Gəd bin tren Mozis fə ɔda fəti ia as ship man bifo i kəl am fə lid Ebraam in pikin dən frəm di bondəj we slev wok get di land we dən bin dən prəmis Ebraam, Ayzak, ən Jekəb trade trade. End Comment.

Bikəs dən fəma slev ya nə bin get fet ən obe, i tek fəti ia bifo dən rədi fə obe ən klem dən land we dən bin dən prəmis. Ivin if na Gəd in gudnəs bin gi dən dis land dən bin get fə fet Gəd in ənimi dən fə de de.

Compiler's Comment: Tide mətalman de ɔnda sin in slev. Na Gəd in gudnəs (di gift we in Pikin gi) wi kin fri frəm di slev we sin de du bay Krays in bləd. I nid fə kəntinyu fə obe ən fetful fə mek wi rich na Əvin, we na wi prəmis land, pan ɔl we wi de fet Gəd in ənimi dən ɔltəm. End Comment.

Compiler's Comment: "A bin tink" kin mek bəku trəbul. Bifo wi alaw Gəd fə gayd wi rod dən. End Köment.

Mozis, we bin de fred bikəs ɔf in akshən we i bin du kwik kwik wan, rənawe pan Fəro, ən go na di land na Midian. I bin put insef dən as shepad fə fəti ia, afta dat Gəd bin rədi fə am fə fri Ebraam, Ayzak, ən Jekəb dən pikin dən frəm di slev we dən bin de bi slev na bədi, we na sayn fə wi slev to sin. Gəd bin gi Fəro ən di Ijipshian dən tən chans fə disayd fə obe pas fə pwəl. I bin tan lək se Fəro no se Gəd get pawa bət əni chans we i get pas, i bin izi fə am fə nə gri. Afta in fəs bəy pikin day, i tel di Izrelayt dən fə kəmət de. Bət i chenj in maynd ən rənata dən fə mek dən go bak na slev.

Na di Rəd Si, di Izrelayt dən bin get fə disayd fə obe Gəd ɔ fə go bak na slev. Na de bak dən bər Fəro ən in sojaman dən na di wata we de na di si. Wan nyu neshən, we fri frəm slev, bin kam na di ɔda say.

Compiler's Comment: Na di Rəd Si Fəro bin tink se i go ebul fə lid in ami tru di si lək aw Mozis bin du. Dis kin tan lək bak we wi rənawe pan sin. Na Krays in krəs, wi fə disayd if wi want fə bər wi sinful masta insay di wata we de baptayz fə mek wi go rayz as nyu krieshən. Pəl bin tək na Ləta Fə Rom 6: 3-7 "Una nə no se wi ɔl we baptayz insay Krays Jizəs bin baptayz insay in day? So dən bər wi wit am tru baptizim fə day so dat, jəs lək aw Krays bin get layf bak tru di Papa in glori, wisəf go liv nyu layf. If wi dən get wanwəd wit am lək dis we i day, wi go get wanwəd bak wit am we i get layf bak. Bikəs wi no se dən nel wi ol bədi wit am so dat di bədi we sin go dən, so dat wi nə go bi slev to sin igen- bikəs ənibədi we dən day dən fri frəm sin." End Comment.

Di Izrelayt dən nō bin go insay Kenan, we na dən prōmis land, wantəm wantəm bikəs dən fet bin wik. Dən nō bin gri wit di ripət we Jəshwa en Keləb bin gi we dən abop pan Gəd. So, di Izrelayt dən bin de waka waka na di wildanəs, nia dən land we dən bin dən prōmis, fə fəti ia, en dən nō bin əva go insay di land we dən bin dən prōmis. Na we ɔl di man dən we pas twenti ia day (eksept Jəshwa en Keləb) na in dən go alaw dən fə go insay di land we dən dən prōmis. Gəd nō bin alaw Mozis fə go insay ɔ lid Izrel na Kenan. Bifo dat, na Jəshwa, we na Mozis in fetful ədman, na in dən bin pik fə lid dən. We dən dən get fet pan Gəd en obe am, dən alaw dən fə go na dən land we dən prōmis.

Compiler's Comment: We wi de waka waka ya na di wəl, wi fə obe Gəd fetful wan bak fə mek wi get pis en ebul fə go insay wi land we wi dən prōmis na əvin. Əməs pipul dən lək Fəro bin tink se dən go ebul fə kontinyu fə waka we Gəd nō de? End Comment.

Gəd bin du bəku mirekul dən fə bles di Izrelayt dən, di wan we impətant pas ɔl, na di wan we bin de lid bəku bəku slev dən fə go na wan land we i bin dən prōmis Ebraam ia bifo.

Tri mənt afta dən kəmət na Ijipt en arawnd fə əndred ia afta Gəd in prōmis to Ebraam di Izrelayt dən kamp na Saynay. Na ya Gəd apia en gi Mozis in lə dən. "PAPA GƏD təl Mozis se, 'Kam ɔp to mi na di mawnten en de ya, en a go gi yu di tablet dən we dən mek wit ston, wit di lə en kəmand dən we a dən rayt fə tich dən.'" (Eksodəs 24: 12). Wi de kəl dən di Tən Kəmandment dən en dən rayt dən dən ya.

- "Yu nō fə get əni ɔda gəd bifo mi.
- "Yu nō fə mek aydəl fə yusef we tan lək ənitin we de na əvin ɔ na di wəl ənda ɔ na di wata we de dən. Yu nō fə butu to dən ɔ wəship dən; bikəs mi, PAPA GƏD we na una Gəd, na Gəd we de jəls, a de pənish di pikin dən fə di sin we di papa dən sin to di təd en 4 jənəreshən pan di wan dən we et mi, bət a de sho ləv to wan tawzin jənəreshən pan di wan dən we lək mi en we de kip mi lə dən :.
- "Una nō fə yuz PAPA GƏD we na yu Gəd in nem di rəq we, bikəs di Masta nō go tek ənibədi we nō gilti we nō yuz in nem di rəq we.
- "Məmbə di Sabat de bay kip am oli. Yu fə wok fə siks dez en du ɔl yu wok, bət di de we mek səvin na Sabat fə PAPA GƏD we na yu Gəd. Yu nō fə du əni wok pan am, yu, yu bəy pikin ɔ gyal pikin, yu man ɔ uman savant, yu animal, ɔ strenja we de insay yu get. Na siks dez PAPA GƏD mek di əvin en di wəl, di si en ɔl wetin de insay de, bət i rest di de we mek səvin. So, PAPA GƏD bles di Sabat de en mek am oli.
- "Ona yu papa en yu mama, so dat yu go liv ləng na di land we PAPA GƏD we na yu Gəd de gi yu.
- "Yu nō fə kil pəsin.
- "Yu nō fə du mami en dadi biznes wit ɔda pəsin.
- "Yu nō fə tif.
- "Yu nō fə tək lay lay tin agens yu neba.
- "Yu nō fə want yu neba in os. Yu nō fə want yu kəmpin in wəf, in man slev ɔ in savant, in kaw ɔ dənki, ɔ ənitin we na yu kəmpin in yon." (Eksodəs 20: 3-17).

Compiler's Comment: on the "Covenant":

Rid di kommandment den bak en notis se na lo, lo, rigyuleshon, tin den fo du, en tin den we yu no fo du. Yu bin fen enitin we de sho se yu foggiv yu o yu get fet? NO! Den bin mek dis agriment fo mek motalman kam to Krays en mek den no bot sin. Den bin fo don mek wan nyu agriment we de foggiv wiked tin den insay in ples.

Bot God fen folt pan di pipul den en i se: "Di tem de kam, na in PAPA GOD se, we a go mek nyu agriment wit di pipul den na Izrel en di famili fo Juda. I no go tan lek di agriment we a bin mek wit den gret gret granpa den we a ol den an fo pul den komot na Ijipt, bikos den no bin fetful to mi agriment, en a ton bak pan den, na so PAPA GOD se. 'Dis na di agriment we a go mek wit di Izrelyat den afta da tem de,' na so PAPA GOD se. A go put mi lo den na den maynd en rayt am na den at. A go bi den God, en den go bi mi pipul den. Posin no go tich in kompin o in broda igen fo se, 'No PAPA GOD,' bikos den ol go no mi, from di smol wan to di big wan. Bikos a go foggiv den wiked en a no go memba den sin igen'! 'We i kol dis agriment 'nyu,' i don mek di fos wan no de igen; en i no go te igen, di tin den we no de igen en we don ol go donawe wit am.' (Di Ibru Pipul Den 8: 8-13).

We Jizos kam, i prich mesej fo ripent, mesej fo God in speshal gudnes en fo fet, lov, en fo mek pis. In mishon na fo "du wetin di wan we sen mi want en fo don in wok." (Joh 4: 34).

Jizos opin di rod fo get foggivnes pan sin bay we i gri fo gi in layf as di wangren sakrifays we de pe fo WI sin den, to ol di wan den we biliv pan am en we "du ol den at fo obe di we aw den bin de tich una." (Leta Fo Rom 6: 17).

"Bot di Skripchon de tok se di wan ol woi na prizina fo sin, so dat di wan den we biliv pan Jizos Krays go gi wetin God promis. Bifo dis fet kam, den bin de ol wi as prizina den bay di lo, den bin de lok wi te fet komot na do. So, den bin put di lo fo lid wi to Krays so dat wi go bi posin we de du wetin rayt bikos wi get fet. Naw we fet don kam, wi no de onda di lo igen." (Leta Fo Galeshya 3: 22-25).

"We una don day pan una sin den en una no sakomsayz, i don mek una get layf wit am, bikos i don foggiv una ol di bad tin den we una don du, en i don was di rayt we una rayt pan di tin den we den no fo du wi, we bin de agens wi. En i don pul am na di rod, i don nel am na di kros." (Leta Fo Kolose 2: 13-14).

God in lov en sori-at bin gi di pafekt blod sakrifays insay In Pikan. Krays in day mek di "nyu agriment", we mek olman we de obe di kol fo ripent en obe fo foggiv sin en fri from sin. (Rid Di Ibru Pipul Den 9: 16-28).

"If yu rili kip di kin in lo we de insay di Skripchon, 'Lek yu neba lek yusef,' yu de du rayt. Bot if yu sho se yu de tek wan posin bete pas oda posin, yu de sin en di lo go kondem yu as pipul den we no de obe lo. Bikos enibodi we kip di wan ol lo en stil stop fo jos wan tem, i gilti fo brok ol di lo. Di wan we se, 'No du mami en dadi biznes wit oda posin,' bin tok bak se, 'No kil posin.' If yu no du mami en dadi biznes wit oda posin bot yu kil posin, yu don bi posin we no de obe lo. Tok en du tin lek di wan den we di lo we de gi fridom go jor den, bikos enibodi we no get sori-at go sho joymen we no get sori-at. Sori-at kin win di joymen!" (Jems 2: 8-13).

End of comments on the "Covenant"

Afta den fri am from Ijipshian slev wok en get land we get milk en oni, na jor den we God pik bin de rul Izrel. Bot di Izrelyat den bin want fo tan lek ol di neshon den we bin de rawnd den. Den no bin gri wit God en den bin want kin. So, God gi den wan kin; Sol. I bin de rul bay wetin di pipul den want – rul bay opinion – pas fo bi God in savant we de obe. So Samiel, bikos God bin tel am fo du dat, i anoynt Devid fo bi kin, we go obe am. Boku tem, Devid bin get fo ronawe pan Sol bikos Sol bin de fen am lek komon kriminal we want fo kil am. Bot pan ol dis, Devid no gri fo du enitin agens God in anoynted.

Afta Sol day, Devid bi kin. God bin tok bot Devid se: "A don si Devid we na Jesi in pikin, we na man lek mi yon at; i go du ol wetin a want am fo du.' From dis man in pikin den, God don briji di Sevi Jizos to Izrel, jor lek aw i bin promis." (Di Apposul Den Wok [Akt] 13: 22-23).

Wan tem Devid in man den bin de wit wan man we rili jentri we nem Nebal in ship den, en we den bin de de, den bin de trit am wit ono fo protekt am, den no bin de trit in shipman den bad o tek enitit we na in yon. Leta Devid bin de nia de, in man den bin angri en nid tin fo it so Devid bin aks fo ep, bot Nebal, we na wan man we no get wanwod en we den sabi fo in bad bad tin den, no bin gri wit wetin Devid bin aks am wit wan we we no get wan respekt en we no bin respekt am. Devid bin veeks bad bad wan, i bin want fo kil am, bot i ripent, en alaw God fo yuz in jojment.

Bot noto oltin bin de du wetin God want na Devid in layf. Bifo i go fet wit in sojaman den, i bin stil de na os. Na de, i si wan uman we i lek, i want am, en i sen fo kam satisfay in mami en dadi biznes, en i brok in mared agriment - fo du mami en dadi biznes wit oda posin. We i kam fo no se na in get bele; Devid bin tel den fo kil in man fo koba in sin. Bad? Yes! Fo mek God gladi? No! Devid bin want fo satisfay wit in bodi en i bin gri fo le di temteshon. I bin sofa boku fo dis sin. Bot we Netan, we na di mesenja we komot from God, mit am, i gri se i du bad, i ripent en beg fo le den fogiv am. Pan ol we den bin fogiv am, i bin stil sofa di bad tin den we bin apin to am bikos of di sin we i bin du.

Di Kompile in Komment: Wi no get wan dawt fo se di we aw Devid bin de tink from in at, di we aw i bin fil bad, en di we aw i bin want fo fogiv fo mek i go mek pis wit God, na in mek God go se "A don feni Devid in pikin na Jesi, man we de fala mi at, we go du ol wetin a want." (Di Aposul Den Wok [Akt] 13: 22). End Comment.

Compiler's Comment: Dis na evribodi situeshon tide. Wi ol don sin, en wi nid di rayt we fo tink bot wi sin fo mek wi get pis wit God. End Comment

God promis Devid se wan pan in pikin den go sidom na in tron sote go, i de tok bot Jizos, di Krays, we in kinjdom no go get end. Na Krays we; we no bin get sin, i bin obe God oltogeda, en i bin gri fo gi in layf as di sakrifays we de mek wi pe fo wi, so dat i bin mek God du wetin i bin don promis Devid en Ebraam.

God bin tok dairekt to Adam, Noa, Ebraam, Ayzak, en Jekob insay di tem we boku pipul den kin kol di "Patriarchal Age." We God bin de mek di neshon we na Izrel, God bin tok to Mozis, Joshwa, en afta dat to den joj den. We Samiel na bin di joj, di pipul den bin ton agens God in lidaship bay we den bin de aks fo kin. We di kin den bin de rul, God bin de gi in mesej tru man den we wi de kol "profet den." Ol di profet den bin gi God in mesej to di Izrelayt Pikin den bot noto ol di profet den bin de tok bot di Mesaya we get fo kam. Insay boku boku ia, i pas 50 profesi den we den rayt, we boku difren profet den rayt, en ol den tin ya bin apin insay Jizos.

Som profesi en den Nuu Testament fulfilment de don ya.

Malakay 3: 1 "Una wach! A de sen mi mesenja, en i go redi di rod biffo mi. Don wantem wantem PAPA GOD we una de luk fo go kam na in Templ. Na in na di mesenja fo di agriment we una want. Wach yusef! I de kam!" na PAPA GOD we de na evin se."

Matyu 2: 1-2 "Afta den bon Jizos na Betliem na Judia insay Kin Erad in tem, sensman den we komot na di ist kam na Jerusellem en aks se, 'Usay di wan we den bon as kin fo di Ju pipul den de? Wi si in sta na di ist en wi kam fo wochip am."

Jenesis 49: 10 "Di stik no fo komot na Juda, en di rula in stik no fo komot bitwin in fut, te i kam pan taks; en di pipul den go obe am."

Lyuk 3: 23 - 38 Jizos in famili layn de tray fo no bot in famili layn from Devid te to Adam.

Jerimaya 23: 5 "Luk, di de den de kam, na PAPA GOD se, we a go mek wan Branch we de du wetin rayt fo Devid, en i go rul as kin en du tin wit sens, en i go du wetin rayt en rayt na di land."

Matyu 1: 1 Dis na di raytin böt di layf we Jizos we na di Mesaya, we na Devid in pikin, we na Ebraam in pikin, in layf.

Ayzaya 7: 13-14 "En i se, 'Una yeri, O Devid in os! Yu tink se i tu smol fo mek motalman taya, fo mek mi God taya bak? So, PAPA GOD insef go gi yu sayn. Luk, di vajin go get bele en bon boy pikin, en i go kol am Amanuel (we min God wit wi)."

Matyu 1: 18 Na dis we aw den bon Jizos we na di Mesaya. We in mama Meri bin don mared to Josef, bifo den liv togeda, den bin kam fo no se di Oli Spirit bin get bele.

Lyuk 1: 31-33 Afta boku boku ia, di enjele Gebrel bin tel di vajin Meri se i go bon boy pikin en "i go kol am Jizos. I go bi big posin en den go kol am di Pikin we De Pantap Olman. En PAPA GOD go gi am in gret gret granpa Devid in tron, en i go rul Jekob in famili sote go, en in Kijdom no go don."

Mayka 5:2 "Bot yu, Betliem Efrata, we tu smol fo de wit Juda klen, from yu go komot fo mi wan we go bi rula na Izrel, we in komot from trade trade, from trade trade."

Matyu 2: 1-6 "Afta den bon Jizos na Betliem na Judia, insay Kirj Erord in tem... Kirj Erord ...kol ol di pipul den edman fo di prist den en di wan den we de tich di Is, i aks den usay den fo bon di Mesaya . "Na Betliem na Judia," den ansa."

Zekaraya 9: 9 "O Zayon in gyal pikin, gladi bad bad wan! O Jeruselем in gyal pikin, ala lawd wan! Luk, yu kirj de kam to yu; i de du wetin rayt en i go sev, i ombul en i rayd donki, pan donki pikin, donki pikin."

Matyu 21: 6-7 "Den disaypul den go en du wetin Jizos tel den fo du, en briji di donki en di bod pikin en wer den klos; en i sidom pan am."

Ayzaya 53: 5 "Bot den wund am fo wi sin den, den wund am fo wi sin den; di punishment fo wi pis bin de pan am; en wit in strech wi don wel."

Matyu 27: 26 "Don i fri Barabas to den; bot i bit Jizos en gi am fo mek den nel am pan di kros."

Ayzaya 53:7 "Den bin de mek i sofa, en i bin de sofa, bot i no opin in mot; i tan lek ship we den ker go kil, en lek ship we no tok natin bifo di wan den we de kot am, na so i no opin in mot."

Matyu 27: 12-14 "We di ay prist en di elda den bin de aks Jizos, i no ansa. Don Paylet aks am se, 'Yu no yeri ɔmcs chaj den de kech yu?' Bot Jizos no bin ansa am atol, so di govno bin rili sopravz."

Ayzaya 53: 9 "Den mek in grev wit wiked man en jentriman we i day, pan ol we i no bin du eni fet-fet, en no lay lay tin no bin de na in mot."

Matyu 27: 57-60 "Leta da ivintem de, wan jentriman komot na Arimatea kam. In nem na Josef, en i bin don bi Jizos in disaypul. I go to Paylet en aks fo Jizos in bodi, en Paylet tel den fo du am. So, Josef tek di bodi en rap am wit klin linin klos. Don i put am na in yon nyu grev, we i bin don kot na di rok. Afta i rol wan big ston akodin to di domot na di grev, i komot de."

1. God promis Ebram se ol pipul den na di wol go get blesin tru am.

Tru ____ Falz ____

2. Bikɔs of wikednes, Gɔd

- a. ____ pul Adam en lv komot na den paradays
- b. ____ bin pwel ol pipul den pas Noa en in famili bay wata
- c. ____ Faya don pwel am Sodom
- d. ____ i no bin bi wiked tin

3. Akshon we de bays pan a tink pas trut de mek bokt robul.

Tru ____ Falz ____

4. Di agriment we Gɔd bin gi tru Mozis bin mek den fogiv wi sin

Tru ____ Lay ____

5. Profesi den bot di Mesaya no bin eva apin.

Tru ____ Lay ____

Chapta 3.

Krays – Gɔd in Promis.

Frɔm we Adam en lv sin, we mek den fɔdɔm pan pafekt rilayshon wit Gɔd, mɔtalman don nid am fo mek den get pis wit Gɔd. I bin nid fo mek den was in sin den en pul in gility. Na jɔs di pafekt tem en bay di akshon we di Oli Spirit de du, Gɔd bi bɔdi fo de wit mɔtalman. Di Oli Spirit bin du wan mirekul we alaw Meri fo get bele we i no du mami en dadi biznes wit man. Di enjel Gebrel bin anawns to Meri en leta wan enjel bin anawns to Josef aw Gɔd go de yuz den fo briy di Mesaya, we na Gɔd in anɔynted, kam na di wɔl fo sev mɔtalman frɔm den sin den. Den ol tu bin redi fo bi Gɔd in savant den ilɛksɛf pipul den go trit den en den pikin Jizɔs o wetin den go tok bot den. Den bin jɔs want fo obe en yuz Gɔd.

“Fɔs, di Wɔd bin de, en di Wɔd bin de wit Gɔd, en di Wɔd na bin Gɔd. I bin de wit Gɔd di biginin. Na tru am mek ɔltin; if i no bin de, den no mek enitin we den don mek. Insay am, layf bin de, en da layf de na di layt fo mɔtalman. Di layt de shayn na daknes, bot di daknes no ɔndastand am. Wan man kam we Gɔd sən; in nem na Jɔn. I kam as witnes fo tok bot da layt de, so dat ɔlman go biliv tru am. Insef nɔto bin di layt; i kam jɔs as witnes fo di layt. Di tru layt we de gi layt to ɔlman bin de kam na di wɔl. I bin de na di wɔl, en pan ol we na tru am mek di wɔl, di wɔl no bin no am. ... Di Wɔd bi bɔdi en mek in de wit wi. Wi don si in glori, di glori fo di Wan en Wangren, we komot frɔm di Papa, we ful-ɔp wit speshal gudnes en trut.” (Jɔn 1: 1-10, 14)

Jɔn bin de prich bot baptizim fo ripent en den se ol Juda bin kam to Jɔn fo baptayz. (baptizo, na Griek wɔd we min fo put pɔsin insay wata). “Naw sɔm Faresi den we den bin sən aks am se, ‘Wetin mek yu de baptayz if yu nɔto Krays, Ilayja, en Profet?’ Jɔn ansa am se: ‘A de baptayz wit wata, bot wan de bitwin una we una no no. Na in de kam afta mi, a no fit fo pul di tɔŋ den pan in sandal.’”

"Jizəs kəmət na Galili kam na di Jədan fə mek Jən baptayz am. Bət Jən tray fə stəp am, ən təl am se, 'A nid fə baptayz frəm yu, ən yu de kam to mi?' Jizəs ansa am se, 'Lə i bi so naw; i fayn fə mek wi du dis fə mek əlman du wetin rayt.' Dən Jən bin gri fə du dat.' We Jizəs baptayz, i kəmət na di wata wantəm wantəm, ən si di əvin opin ən i si Gəd in Spirit de kam dən lək dən ən kam dən pan am. ən luk, wan vəys kəmət na əvin se, 'Dis na mi Pikin we a lək, we a gladi fə am.'" (Matyu 3: 13-17).

Kəment: Dis bin kənfəm wetin Jən bin dən tək bifo Jizəs kam fə baptayz "Luk, Gəd in Ship, we de pul di sin na di wəl!"

Fə fala in baptizim "Jizəs, we ful-ɔp wit di Oli Spirit, bin de lid bay di Spirit go na di dəzat ən usay fə fəti dez di dəbul bin təmpt am. I nə bin it natin dən təm dən de, ən we dən dən, i bin angri." (Lyuk 4: 1-2) Dən di Dəbul təmpt am pan əltin lək aw wi de təmpt:

- Want fə it – di want we di bədi want,
- Wi want fə get pawa – di prawd fə layf,
- Wi want tin – di tin we di yay want.

Jizəs bin fes əni chalenj ən təmteshən we i nə gri fə tək se "dən rayt am." Dən di dəbul kəmət de fə wan təm we i bin gət mə chans.

Jizəs bin kəmət na di eria usay dən bin de təmpt am ən "i go bak na Galili wit di pawa we di Spirit bin gi am, ən nyuz bət am bin skata əlsay na di kəntri. I bin de tich na dən sinagəg dən, ən əlman bin de prez am. I go na Nazarət usay dən men am, ən di Sabat de, i go na di sinagəg, jəs lək aw i bin de du. Ən i tinap fə rid. Dən gi am di skrol we profet Ayzaya rayt. We i opin am, i fən di ples usay dən rayt se:

'Di Masta in Spirit de pan mi, bikəs i dən ançynt mi fə prich gud nyuz to di po pipul dən. I dən sən mi fə prich fridəm fə di prizina dən ən fə mek blaynd pipul dən si bak, fə fri di wan dən we dən de mek səfa, fə prich di ia we di Masta go gladi fə am.'

'Dən i rol di skrol, gi am bak to di atəndant ən sidəm. Əlman na di sinagəg in yay bin de pan am, ən i bigin fə təl dən se, 'Tide dis skripchə dən apin we una de yəri.' Dən əl bin tək fayn bət am ən dən bin səprayz fə si di fayn fayn wəd dən we bin de kəmət na in lip. 'Nəto Josef in pikin dis?' i aks am. dən aks. ... (I kəntinyu fə tək to dən ən) əl di pipul dən na di sinagəg bin veks bad bad wan we dən yəri dis. Dən grap, drəb am kəmət na di təq, ən ker am go na di mawnten in brəda we dən bil di təq pan, so dat dən go trowe am dən di klif. Bət i waka rayt midul di krawd ən go bifo.' (Lyuk 4: 14-22, 29-30).

Afta wan shot tək wit di Saməritan uman we kam fə pul wata na Jekəb in wəl, di uman tel Jizəs se "A no se Məsaya" (we dən kəl Krays) "de kam. We i kam, i go eksplen əltin to wi." Dən Jizəs tək se, 'Na mi we de tək to una.' (Jən 4: 7-26).

Di rayt təm, Jizəs go bigin fə pruv to əlman se in na Gəd we kam na di wəl fə liv wit mətalman fə bi di pafəkt sakrifays fə mətalman in sin. I bin du dis bay di pafəkt layf we I bin de liv, ən di mirekul dən we I bin de du opin wan bifo bəku bəku pipul dən.

Jizəs nə bin gət əni fəmal trenin na di rabay skul dən. Bət pipul dən bin no se i de tək wit pawa, nəto lək əda bigman dən pan rilijən; di rabay dən, prist dən, Faresi dən, ən di Skrayb dən. To dən "man dən we lan buk" Jizəs bin rili poynt insay In wəd dən we i kəl dən ipokrit, ən blaynd gayd dən as dən at, maynd, ən abit, bin so prawd, prawd, prawd, jeləs, ən redi fə stəp pan natin fə mek dən kəntinyu fə gət dən ples insay sosayıti. Dən ivin se na di Dəbul mek in bəku mirekul dən pas fə gi glori to Gəd.

Wan tem I bin stop wan bérin fō mek wan uman we in man dōn day in wangren pikin get layf bak. I bin de men pipul dēn we bin blaynd o we nō ebul fō waka oī dēn layf, we ɔlman na di tōn bin no. Las las, i go na wan simestri, opin di grev, en gi layf bak to wan bōdi we bin dōn ɔlredi de rōtin. Oī dēn tin ya we dēn bin tōk en mirekul dēn ya bin pruv to di pipul dēn we ɔnes en we na tru se Jizōs na Gōd in Pikin. Dēn biliv.

“Di wan we bin de from di biginin, Krays, we wi dōn yeri, we wi dōn si wit wi yay, we wi luk en tōch wi an-dis wi de prich bōt di Wōd we de gi layf. Di layf bin apia; wi dōn si am, en wi de tel una bōt di layf we go de sote go, we bin de wit di Papa en we dōn apia to wi.” (Jōn In Fōs Leta 1: 1-2).

Na Krays mek wi get pis wit Gōd bikōs “Jizōs ansa se, ‘Mi na di rod, di trut en di layf. Nōbōdi nō de kam to di Papa pas tru mi.’” (Jōn 14: 6).

So, Krays fō bi di Gud Nyus.

Bifo di “Gud Nyus” mēsej go de, dēn bin nid fō pe fō sin dēn. Jizōs, we bin de liv layf we nō get sin, go gi in layf fri wan as di “blōd sakrifays” we dēn nid. So, Jizōs in Gud Nyus gi mōtalman di chans fō disayd fō gri o nō gri wit wetin Gōd tel am fō fōgiv am en sev am.

“We i dōn pre, Jizōs kōmōt wit in disaypul dēn en kros di Kidron Vali. Na di ɔda say, wan ɔliv tik bin de, en in en in disaypul dēn go insay de. Naw Judas we bin dōn sel am, bin no di ples, bikōs bōku tem Jizōs bin de mit de wit in disaypul dēn. So, Judas kam na di grōn, en gayd wan grup we na sojaman dēn en sōm bigman dēn from di edman dēn fō di prist dēn en di Faresi dēn. Dēn bin de ker tōch, lantan en wēpōn dēn. Jizōs bin no oī wetin go apin to am, i go na do en aks dēn se, ‘Udat una want?’ Dēn ansa am se: ‘Jizōs we kōmōt Nazarēt. Jizōs bin se: ‘Mi na in. ... Dōn di sojaman dēn we bin de wit dēn kōmanda en di Ju bigman dēn bin arēst Jizōs. Dēn tay am en ker am go bifo Anas, we na Kayefas in fadēnō, we na bin di ay prist da ia de. ... Dis tem ya, di ay prist aks Jizōs kwestyōn bōt in disaypul dēn en di tin dēn we i bin de tich. Jizōs ansa am se: ‘A dōn tōk opin wan to di wōl. ‘A bin de tich ɔltem na sinagōg o na di tempul, usay oī di Ju pipul dēn kin kam togēda. A nō bin tōk natin sikrit wan. Wetin mek dēn aks mi kwestyōn? Aks di wan dēn we yeri mi. Fō tru, dēn no wetin a tōk.’ We Jizōs tōk dis, wan pan di bigman dēn we bin de nia am nak am na in fes. ‘Na dis we yu de ansa di ay prist?’ i aks am. I bin de aks fō am. “If a se sōntin we nō rayt,’ Jizōs ansa, ‘testify as to wetin rōng. Bōt if a tōk di tru, wetin mek yu mek a sōfa?’ Dōn Anas sēn am, stil tay, to Kaifas di ay prist. ... Dōn di Ju pipul dēn bin ker Jizōs go na Kaifas fō go na di kiŋ in os in os. ... Paylet den go bak insay di pales, kōl Jizōs en aks am se, ‘Yu na di kiŋ fō di Ju pipul dēn?’ ... ‘Na yu yon aidia’ Jizōs aks, ‘o ɔda pipul dēn tōk to yu bōt mi?’ ‘Mi na Ju?’ i aks am. Paylet bin ansa am. ‘Na yu pipul en yu edman fō prist dēn bin gi yu to mi. Wetin na di tin we yu dōn du?’ Jizōs se, ‘Mi kiŋdōm nō de na dis wōl. If na so i bi, mi savant dēn go fet fō mek di Ju pipul dēn nō arēst mi. Bōt naw mi kiŋdōm kōmōt na ɔda ples.’ ‘Yu na kiŋ, so!’ i aks am. Paylet bin se. Jizōs ansa am se, ‘Yu rayt we yu se mi na kiŋ. Infakt, na dis rizin, dēn bōn mi, en na dis mek a kam na di wōl, fō testify di trut. ɔlman na di sayd we di trut de lisin to mi.’” (Jōn 18: 1-5, 12-13, 19-24, 28, 33-37).

Pilate bin go na do bak to di Ju pipul dēn en se, “A nō si eni besis fō chaj am agens am. ... Yu want mek a fri ‘di kiŋ fō di Ju pipul dēn?’ Den ala bak se, ‘Nō, nōto am!’ ... Dōn Paylet tek Jizōs en mek i flog. Di sojaman dēn twis wan krawn we get chukchuk en put am na in ed.” (Jōn 18: 38-19: 2).

Kōmpayla in kōment: Dēn bin de pripia fō di scourging (flogging) we dēn pul di prizina in klos en tay in an dēn to wan post ɔp in ed. I nō get wan dawt se di Roman dēn bin fō dōn tray fō fala di Ju lō bōt dis tin, bōt di Ju pipul dēn bin get wan lō we bin de trade trade we nō bin de alaw fō mek dēn nō get fōti lash. End Comment.

“Finally, Paylate giv am ova to dem to bi kruz. So, di sojaman dēn tek chaj fō Jizōs. We i ker in yon kros, i go na do fō go na di ples usay di skel de (we na Arameik dēn kōl am Golgotha). Na ya dēn bin nel am pan di kros, en wit am tu ɔda wan dēn — wan na eni say en Jizōs na di midul. Paylet bin get notis we dēn pripia en tay am na di kros. I bin rayt se: Jizōs we kōmōt Nazarēt, we na di kiŋ fō di Ju pipul dēn. Bōku pan di Ju pipul dēn bin rid dis sayn,

bikos di ples usay dən bin nel Jizəs pan di tik bin de nia di siti, en dən bin rayt di sayn insay Arameik, Latin, en Grik. Di big big prist dən fə di Ju pipul dən bin de protest fə go na Paylet se, ‘Nə rayt ‘di kiŋ fə di Ju pipul dən,’ bət dis man bin de tək se na di Ju pipul dən na di Ju pipul dən.’ Paylet ansa se, ‘Wetin a dən rayt, a dən rayt.’” (Jən 19: 16-22).

“Frəm di siks awa te di nayn awa daknəs kam oba əl di land. Arawnd di nəmba nayn awa Jizəs ala wit lawd vəys, ‘Eloi, Eloi, Lama Sabachthani?’ - We min se, ‘Mi Gəd, mi Gəd, wetin mek yu dən ləf mi?’ ... We Jizəs bin dən ala bak wit lawd vəys, i bin giv ɔp in spirit. Da təm de, dən bin kət di kətin na di təmpul insay tu frəm ɔp to dən. Di wəl shek en di rək dən split. Di grev dən bin brok en bəku oli pipul dən bədi we bin dən day bin get layf bak. Dən kəmət na di grev dən, en afta Jizəs dən gət layf bak, dən go insay di oli siti en i apia to bəku pipul dən. We di Sənturian en di wan dən we bin de wit am we bin de gayd Jizəs bin si di atkwək en əl wetin apin, dən bin de fred bad bad wan, en dən ala se, ‘Fə tru, na Gəd in Pikin!’” (Matyu 27: 45-46, 50-54) .

Kəmpayla in Kəment: Jən ad “ləta, we i no se əltin dən dən naw, en so dat di skripchə go apin, Jizəs bin se, ‘A təsti.’ Wan jəg we gət wayn vinega bin de de, so dən bin sok wan sponj insay de, put di sponj pan wan stik we gət di Hyssop plant, en es am ɔp to Jizəs in lip. We i dən get di drink, Jizəs se, ‘I dən dən.’ We i du dat, i butu in ed en giv ɔp in spirit.” (Jən 19: 28-30). End Comment.

Compiler's Comment:: Di kətin we de sheb di oli ples frəm di Oli --we Gəd in prezəns bin de bifo di Babilən kapchə-- bin rətin frəm ɔp to dən alaw əvri Ju fə si en gət akses to di oli of oli. I impətənt fə no se dən bin kət di kətin frəm di tap we de sho se mətalman no du am. End Kəment.

. Di tin we kəmpayla bin tək: “Bət naw na Krays Jizəs yu, əl nəto Ju pipul dən, we bin de fa fawe, dən dən kam nia Krays in bləd. bikos insef na wi pis, we dən mek di tu wan en dən pwəl di barəri, di divayd wəl fə ənimi, bay we i pul in bədi di əl wit in əl dən en di əl dən.” (Leta Fə Efisəs 2: 13-15). End Comment

“Bikos di Ju pipul dən nə bin want di bədi dən fə ləf na di krəs dən we di Sabat de, dən aks Paylet fə mek dən brok di leg dən en tek di bədi dən dən. So di sojaman dən kam en brok dən leg dən fə di fəs man we dən bin dən nel pan di krəs wit Jizəs, en afta dat di əda wan dən. Bət we dən kam to Jizəs en si se i dən day, dən nə brok in leg. Bifo dat, wan pan di sojaman dən bin chuk Jizəs in say wit wan spia, en dis bin mek bləd en wata flə wantəm wantəm. Di man we si am dən gi testimoni, en in testimoni na tru. I no se i de tel di tru, en i de testify so dat yusef go biliv. Dən tin ya bin apin so dat di Skripchə go apin: ‘Nəto wan pan in bon dən go brok,’ en lək aw wan əda Skripchə se, ‘Dən go luk di wan we dən dən pas.’ (Jən 19: 31-37) .

“Leta, Josef we kəmət na Arimatia bin aks Paylet fə Jizəs in bədi. Naw Josef na bin Jizəs in disaypul, bət sikrit wan bikos i bin de fred di Ju pipul dən. Wit Paylet in permishən, i kam en tek di bədi go. I bin get Nikodiməs, di man we bin dən go to Jizəs trade trade na nət. Nikodiməs bin briŋ wan miksəp we gət mayrə en alə, we na lək səvinti fayy pawn. We dən tek Jizəs in bədi, dən tu rap am, wit di spays dən, insay strip dən we gət linin. Dis bin de akədin to di Ju pipul dən we dən bin de bər pipul dən. Na di ples usay dən bin nel Jizəs pan di krəs, wan gadin bin de, en na di gadin wan nyu grev, we nəbədi nə bin eva put. ... I rol wan big ston bifo di entre na di grev en go.” (Jən 19: 38-42; Matyu 27: 60).

“We di Sabat bin dən, Meri Magdalin, Meri we na Jems in mama, en Salome bin bay spays so dat dən go go na ançynt Jizəs in bədi. Ali ali di fəs de insay di wik, jəs afta di san kəmət, dən bin de go na di grev en dən aks dənself se, ‘Udat go rol di ston kəmət na di say we di grev de go insay?’ Bət we dən luk ɔp, dən si se di ston, we rili big, dən rol go. As dən de go insay di grev, dən si wan yən man we wər wayt klos sidəm na di rayt say, en dən bin fred. I bin tək se: ‘Nə mek a fred. ‘Yu de luk fə Jizəs di Nazarin, we dən bin nel pan di tik. I dən rayz! I nə de ya. Si di ples usay dən bin le am. Bət go, tel in disaypul dən en Pita se, ‘I de go bifo yu insay Galili. Na de yu go si am, jəs

lək aw i təl yu.' Di uman dən bin de shek shek en dən bin kənfyus, en dən bin kəmöt na di grev en rənawé kəmöt na di grev. Dən nə tək natin to ənibədi, bikəs dən bin de fred." (Mak 16: 1-8)

Kəmpayla in kəmənt: Matyu bin tək se wan bad bad atkwək bin apin, bikəs wan enjəl we get di Masta bin kam dən from əvin en, i bin de go na di grev, i bin rol bak di ston en sidəm pan am. (Matyu 28: 3). End Comment.

"Bot Mary bin tinap autsaid di tomb de kray. As i kray, i bən fə luk insay di grev en si tu enjəl dən we wer wayt, sidəm usay Jizəs in bədi bin de, wan na di ed en di əda wan na di fut. Dən aks am se, 'Uman, wetin mek yu de kray?' I se, 'Dən dən tek mi masta go, en a nə no usay dən dən put am.' We i du dis, i tən rawnd en si Jizəs tinap de, bət i nə bin no se na Jizəs. I se, 'Uman, wetin mek yu de kray? Udat na in yu de luk fə?' We i tink se na in na di gadin man, i se, 'Sir, if yu dən kər am go, təl mi usay yu dən put am, en a go get am.' Jizəs bin tel am se, 'Meri.' I tən to am en ala insay Arameik se, 'Rabbəni!' min ticha). Jizəs se, 'Nə ol mi, bikəs a nə kam bak to di Papa yet. Go insted to mi brəda dən (Brətən) en tel dən se, 'A de go bak to mi Papa en yu Papa, to mi Gəd en yu Gəd.' Meri Magdalın bin go to di disaypul dən wit di nyus se: 'A dən si di Masta!' En i təl dən se i dən tək dən tin ya to am." (Jən 20: 11-18).

"Na di ivintəm fə da fəs de insay di wik, we di disaypul dən bin de togəda, wit di domöt dən we dən lək bikəs dən bin de fred di Ju pipul dən, Jizəs kam en tinap midul dən en se, 'Pis bi Wit yu!' Afta i tək dis, i sho dən in an en in sayd. Di disaypul dən bin gladi pasmak we dən si di Masta. Agen, Jizəs se, 'Pis de wit yu! As di Papa dən sən mi, a de sən yu.' en wit dat i blo pan dən en se, 'Resiv di Oli Spirit. If yu fəgiv ənibədi in sin dən, dən fəgiv dən; If yu nə fəgiv dən, dən nə fəgiv dən.'" (Jən 20: 19-23).

Krays, "Di Pikan fə di Gəd we de alayv" (Matyu 16: 15, 16) təl in disaypul dən se i go mek wan grup we "dən kəl am pipul dən" (chəch) we Gəd go put insay wan kiñdəm we go kam wit pawa di təm we səm pipul dən de de.

I bin de mə spesifik bət di təm we In . Kiñdəm go kam we "I təl dən se, 'A de təl una di tru, səm we tinap ya nə go te to day bifə dən si Gəd in kiñdəm kam wit pawa.'" (Mak 9: 1).

Kəmpayla in kəmənt: So, wi si Krays go de establish in chəch di təm we səm pan di wan dən we de yəri am de liv in layf. End comment.

Shotly afta Jizəs təl Judas se i go betray am, i se, "'Yu na di wan dən we dən tinap nia mi na mi trial. En a de gi una wan kiñdəm, jəs lək aw mi papa bin gi mi wan pan mi, so dat una go it en drink na mi tebul na mi kiñdəm en sidəm na tron, una joj di twəlv trayb dən na Izrəl.'" (Lyuk 22: 28- 30).

Kəmənt: Səm pipul dən biliv se dən put di aposul dən na Krays in chəch dis təm as i de pik dən fə bi in kiñdəm.

As i bin rədi fə kam bak To Gəd, di Papa, 'Jizəs kam to dən en se, 'Ol di pawa we de na əvin en na di wəl, dən dən gi mi. So, una go mek ol di neshən dən bi disaypul, baptayz dən insay di Papa en di Pikan en di Oli Spirit in nem, en tich dən fə obe ol wetin a dən təl una. Fə tru, a de wit una əltəm, te to di end pan di təm.'" (Matyu 28: 18-20).

"I se to dən, 'Go insay ol di wəl en prich di gud nyus to ol di tin dən we Gəd mek. Ənibədi we biliv en baptayz go sev, bət ənibədi we nə biliv se dən go kəndəm am.'" (Mak 16: 15-17).

"Insay mi fəs buk, Tiofil, a rayt bot ol wetin Jizəs bigin fə du en fə tich Te di de we dən kər am go ɔp na əvin, afta dən gi instrəkshən dən tru di Oli Spirit to di aposul dən we i dən pik. Afta i səfa, i sho insef to dən man ya en gi bəku pruf dən we go mek i biliv se i de alayv. I bin apia to dən pas fəti dez en i bin tək bot Gəd in Kiñdəm. Wan təm, we i bin de it wit dən, i gi dən dis kəmand: 'Nə ləf Jerusələm bot wet fə di gift we mi papa bin prəmis, we yu dən yəri a de tək bot. Fə Jən baptayz wit wata, bət insay səm dez, yu go baptayz wit di Oli Spirit.' So, we dən mit togəda, dən aks am se, 'Ləd, yu de dis təm de go bak fə mek di kiñdəm kam bak to Izrəl?'"

"I se to dən: 'Nəto fə mek yu no di təm o di de dən we di Papa de. dən set bay in yon pawa. Bot yu go get pawa we di Oli Spirit kam pan yu; En una go bi mi witnes dən na Jeruseləm, en na oł di Ju en Sameria, en to di end dən na di wəl.' Afta i tək dis, dən tek am bifo dən yay, en wan klawd ayd am frəm dən yay."

"Dem bin de luk intently op in di skay as i bin de go, we wan wan tu man dən we wer wayt tinap nia dən. Dən se, 'Man dən na Galili, wetin mek una tinap ya de luk na di skay? Dis sem Jizəs, we dən dən tek frəm yu na əvin, go kam bak di sem we aw yu dən si am go na əvin.' Dən dən go bak na Jeruseləm we kəmət na di il we dən kəl di Maunt of Oliv, we na wan Sabat de waka frəm di siti. We dən rich, dən go əp di rum usay dən bin de. Di wan dən we bin de de na bin Pita, Jən, Jems en Andru; Filip en Təməs, Batəmi en Matyu; Jems in pikin fə Alfaya en Saymən di zil, en Judas in pikin fə Jems. Dən oł bin jəy়n togeda əltəm fə pre, wit di uman dən en Meri we na Jizəs in mama, en wit in brəda dən." (Di Apəsul Dən Wok [Akt] 1: 1-14).

Kəmpayla in kəment: Fə di fəs təm we i fala Adam en Iu sin, i nə go te igen, mətalman go get we fə opin fə mek dən mek pis to Gəd. END comment.

even though na insay di Baybul we Jizəs dən sho, bəku pruf de na do na di Baybul we de sho se Jizəs na istri pəsin, jəs lək aw di Baybul tək bot am. Dən tin dən ya we bin de na do we di wan dən we de rayt bot istri bin rayt na do bin rayt wetin di Baybul tək bot am en na frəm Edwado C. Wharton insay in buk we nem "Christianity: A Clear Case of History."

Thallus, wan man we dən bən na Samaritan we bin de rayt bot istri we bin de en we bin de wok na Rom lək AD 52, na Julius Africanus, we na wan Kristian kronografa fə di let sekən sentiwdə, bin kot am. 'Thallus, insay di təd buk we i rayt bot in istri, i eksplen dis daknes as eklipshən na di san. 'Africanus bin tək se i nə gri wit di ripət we dən bin de agyu se wan eklipshən na di san nə go ebəl fə apin di təm we di ful mun bin de, lək aw i bin bi we Jizəs day we dən de du di Pasova təm. Di pawa we dən tək bot Taləs na bikəs dən bin no en tək bot di tin dən we apin we Jizəs day na di Imperial Siti frəm di midul pat pan di fəstəm Kristian dən təm. Di tru tin bot di krəs we dən nel Jizəs pan di krəs go məs dən rili no da təm de, te di wan dən we nə biliv lək Taləs bin tink se i impətənt fə eksplen di tin bot di daknes as səntin we de apin na di wəl. ... Ironically, Thallus in tray dən tən to di men tin fə istri pruf fə Jizəs en fə di rilaybiliti fə Mak in stori bot di daknes we i day we se "na di siks awa daknes kam oba di wan ol land te di nayn awa . ." (Mak 15: 33).

Mara bar-serapion

a manuscript in the British Museum de kip di teks fə wan ləta we wan Sirian we nem Mara Bar-Serapion sən to in pikin, we i, we i de tək bot Jizəs bin tək, en i nə bin tək bot Jizəs. Di kij we get səns de day fə gud; I bin liv pan di tichin we i bin dən gi.

Kəniliçs Tasitəs

wan Roman istriman we bin de liv frəm lək AD 50 to AD 100 rayt bot Nero in faya. 'So, fə pul di ripət kəmət, Nero bin fast di gilti en mek wan klas we dən et fə dən bad bad tin dən, we di pipul dən bin de kəl Kristian səfa di best we. Christus, we di nem bin get in ɔrijin, bin səfa di ekstrim penalty di təm we Taybirios bin de rul na wan pan wi prokyureta dən an, Pontiçs Pilatus.'

Plinius Secundac

a Roman Gəvənə insay AD 112 bin rayt Emparə Trajan 'Dən (Kristians) bin get di abit fə mit pan wan patikyula fiks de bifo i layt, we dən siŋ wan antəm . to Krays as Gəd en tay dənsef bay wan siriçs əth fə nə kəmit eni wiked deed ... afta dat na dən kəstəm fə separət, en afta dat mit bak fə tek pat pan it, bot it we na ədinari kayn.'

seutonius

an analis en kot ɔfisa fō di Imperial Haus di tem we Adrian bin de rul bin rayt bōt AD 120 insay di layf na Klədiōs.
"As di Ju pipul dēn bin de mek trōbul ɔltēm na di instigeshōn fō Chrestus, Klədiōs bin drēb dēn kōmōt na Rom

Josephus na bin wan fōstēm Romano-Ju istriman we dēn bōn na Jeruselēm—na bin pat pan di Roman Judia— na di ad 33. Josef bin gēt wan intrestin fō wach. 'En, na lēk dis tem Jizōs, we na sēnsman, if fō tru, wi fō kōl am man; bikōs i bin de du wōndaful tin dēn, i bin de tich pipul dēn we de tek di trut wit gladi at. I bin win bōku Ju pipul dēn en bak bōku Grik dēn. Dis man na bin di Mēsaya. En we Paylet bin dōn kōndēm am fō go na di krōs bikōs wi yon lida dēn bin tel am fō du dat, di wan dēn we bin lēk am frōm di fōs tem nō bin stop. Di tōd de, i apia to dēn layf bak, jōs lēk aw di prōfēt dēn bin dōn tōk en tōk bōku ɔda wōndaful tin dēn bōt am. En ivin naw di rays fō Kristian dēn, so we dēn gi am in nem, nō day yet.

Di fōl kot frōm F. F. Brus sōmariz dis rili klia wan. 'Eni ɔda tin we dēn go tink bōt di pruf frōm di fōstēm Ju en Jēntayl rayta dēn...i de at ɔl fō establish, fō di wan dēn we nō gri fō di witnes fō Kristian raytin dēn, di istri kōlchō we Jizōs insef get. Sōm pipul dēn we de rayt kin ple wit di fayn fayn tin dēn we dēn kin tōk bōt we dēn kōl 'Krays lay lay stori,' bōt dēn nō kin du dat bikōs dēn gēt pruf dēn we de na di istri. Di istrisiti fō Krays na as aksiomatik (sēf-evident) fō wan istriman we nō gēt wanwōd as di istrisiti fō Julios Siza. Na di wan dēn we de rayt bōt istri de prēd di 'Krays-Myth' tiori dēn.'

Konklushōn

Jizōs na Nazaret na bin Gōd in misteri. Fō fala Jizōs in temteshōn we Setan bin temt, da enjel we bin de tōn in bak pan Gōd, Jizōs bigin fō prich bōt in mēsej fō fōgiv en sev. Afta Jizōs in sakrifays we Jizōs bin sakrifays (krōstishōn), in layf bak, en go na evin, dēn bigin fō prich bōt in mēsej fō mek pipul dēn gēt pis wit densef en gi dēn to ɔlman. ɔlman we put dēn fet, trōst, en obe am, dēn dōn mek pis wit di Wan we mek ɔltin en put Krays in bōdi, in chōch.

1. We Jizōs bin baptayz (we dēn kin put insay) bay Jōn

- a. ____ Di Heavens bin opin.
- b. ____ Di spirit fō Gōd kam dōn pan am.
- c. ____ Wan vōys se, "Dis na mi bōy pikin we a lēk, we a gladi wit gud gud wan."
- d. ____ ɔl di tin dēn we wi dōn tōk bōt ɔp
- e. ____ Natin nō apin, i jōs gēt wet

2. Di Dēbul bin tempt Jizōs bay di we aw i bin want fō

- a. ____ Fōd
- B. ____ pawa
- C. ____ Material Tin dēn

3. Jizōs bin tel di Sameritan uman se na in na di Mēsaya

Tru ____ Falz ____

4. Na tru Krays man de rikonsilia to God.

Tru ____ false ____

5. Wetin bin apin we den bin de arrest Jizos en joj am?

- a. ____ Kweshon bot in tichin den
- b. ____ struk in di fes
- C. ____ Delivered to Pilate fo trial
- d. ____ we den fen no gilti
- e. ____ Flogged
- f. ____ bin get krawn we get chukchuk we den put pan in ed
- g. ____ proklaym bay Paylet "King if di Ju pipul"
- h. ____ ol di cp